

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **E. K.**, zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2022, č. j. 41 Az 4/2021-23,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2022, č. j. 41 Az 4/2021-23, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 1. 2021, č. j. OAM-762/ZA-ZA11-VL14-2020, zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro danou věc (dále též „zákon o azylu“). V odůvodnění uvedl, že zemí původu žalobce je Bosna a Hercegovina, kterou Česká republika řadí mezi bezpečné země původu. V průběhu řízení žalobce neprokázal, že by v jeho případě nebylo možné Bosnu a Hercegovinu považovat za bezpečnou zemi původu.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, které Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) výše označeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že žalovaný pochybil, jestliže se v proběhnuvším správním řízení nezabýval i mezinárodněprávními závazky České republiky vůči žalobci vyplývajících z § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu ve spojení s čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech (dále též „EÚLP“), tj. závazky České republiky ve vztahu k soukromému a rodinnému životu žalobce. Žalovaný nezjišťoval ani to, zda tyto závazky mohou být posouzeny v jiném řízení, které by poskytlo efektivní ochranu právům žalobce. V tomto ohledu krajský soud uvedl, že právní úprava institutu mezinárodní ochrany není konzistentní, a to zejména pokud se jedná o koncept bezpečné země původu

na straně jedné a pozitivní závazky, jimiž je Česká republika vázána a které pramení zejména z čl. 8 EÚLP ve spojení s § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Současně krajský soud akcentoval azylový příběh žalobce, zejména jeho rodinnou a soukromou situaci. Tyto okolnosti však žalovaný řádně nevyhodnotil a nevyloučil v daném ohledu porušení mezinárodněprávních závazků, jimiž je Česká republika ve vztahu k žalobci vázaná. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Předně upozornil na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Tu spatřoval v nedostatku důvodů, na nichž krajský soud založil své závěry. Dále stěžovatel nesouhlasil s právním posouzením věci. Podle jeho názoru nemají závěry krajského soudu oporu v právní úpravě, resp. judikatuře kasačního soudu. Krajský soud bezdůvodně a v rozporu s dikcí § 16 zákona o azylu i s obsahem spisu zavázal stěžovatele ke zkoumání dalších konkrétních okolností, jejichž tvrzení a zejména pak prokazování bylo úkolem žalobce jako žadatele o mezinárodní ochranu, jenž je státním příslušníkem bezpečné země původu. Z právní úpravy (§ 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu) vyplývá, že stěžovatel je v případě žadatelů o azyl pocházejících z bezpečné země původu povinen zkoumat, zda jejich tvrzení vyvrací domněnku, že se v daném případě jedná o bezpečnou zemi původu, a to ve vztahu k osobě samotného žadatele. Pakliže přitom žadatel o mezinárodní ochranu tuto domněnku nevyvrátí, platí, že stěžovatel není povinen zkoumat další žadatelovu argumentaci, zejména stran poukazu na dikci § 12 a § 14a zákona o azylu. Úkolem žadatele pocházejícího z bezpečné země je přesvědčit správní orgán (stěžovatele), že jeho žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný azylový příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu. Skutečnosti prezentované žalobcem v průběhu správního řízení, vč. argumentace stran rodinných vazeb a délky pobytu na území České republiky, se nevymykaly důvodům, které k udělení mezinárodní ochrany vést nemohou. Podle stěžovatele kasační stížnost naplňuje kritéria přijatelnosti z důvodu zásadního pochybení krajského soudu při výkladu hmotného a procesního práva a nerespektování ustálené soudní judikatury. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud připustil kasační stížnost k věcnému přezkumu a v něm napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalobce se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[5] Usnesením ze dne 13. 7. 2022, č. j. 7 Azs 57/2022-19, Nejvyšší správní soud přerušil řízení o kasační stížnosti, a to do doby vydání rozhodnutí ve věci vedené rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 Azs 200/2021, neboť rozhodnutí v označené věci by mohlo mít vliv na výsledek nyní posuzované věci. Rozšířený senát

pokračování

v označené věci rozhodl usnesením ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, v návaznosti na což soud usnesením ze dne 7. 3. 2024, č. j. 7 Azs 57/2022-21, vyslovil, že se v řízení pokračuje. Dále soud vyzval účastníky, aby se k závěrům rozhodnutí rozšířeného senátu vyjádřili. Žádný z účastníků se však ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

VI.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014-52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-30, č. 933/2006 Sb. NSS.

[8] Nejvyšší správní soud již dříve dovodil, že kasační stížnost podaná správním orgánem jako stěžovatelem může být ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná i v případě, že krajský soud pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou soudní judikaturu, a to i tehdy, kdy není možné hovořit přímo o „zásahu do hmotněprávního postavení stěžovatele“ ve smyslu výše citované judikatury. Jinak by nemohl Nejvyšší správní soud naplňovat úkol zajistit spravedlivé, zákonné a předvídatelné rozhodování správních soudů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 20. 7. 2020, č. j. 9 Azs 131/2020-23). Z níže uvedených důvodů připustil Nejvyšší správní soud kasační stížnost k věcnému projednání a shledal ji důvodnou.

[9] Stěžovatel předně poukazoval na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. V tomto ohledu kasační soud zdůrazňuje, že při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudků krajských soudů vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (viz nálezy ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS), dle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces (viz čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je povinnost soudů své rozsudky řádně

odůvodnit (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). To potvrzuje i navazující judikatura Ústavního soudu. Např. podle nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, č. 64/2007 Sb. ÚS, „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.*“ Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, vyslovil, že pokud „*z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“ Nepřezkoumatelností z důvodu nesrozumitelnosti se kasační soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, podle něhož lze „*za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody.*“

[10] Shora označené judikatuře rozsudek krajského soudu neodporuje. Z napadeného rozsudku je zřejmé, z jakého skutkového stavu soud vycházel, jak zohlednil podstatné skutkové okolnosti a jak na skutkový stav aplikoval rozhodnou právní úpravu. Z rozsudku krajského soudu jednoznačně vyplývají důvody, které krajský soud vedly ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163 atd.). Zrušení rozhodnutí z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti je vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost nelze dané rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takovými vadami napadený rozsudek krajského soudu netrpí.

[11] Jádrem posuzované věci je výklad § 16 odst. 2 a 3, resp. § 14a odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

[12] Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu platí, že jako zjevně nedůvodnou se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Podle odstavce 3 téhož ustanovení v případě, kdy jsou dány důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti

pokračování

svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

[13] Z důvodové zprávy k § 16 zákona o azylu plyne, že důvod zamítnutí uvedený v § 16 odst. 2 vychází z evropské praxe, kdy žadatele, který přichází ze státu, který pro něj není nebezpečný, nebo má možnost do takového státu cestovat, nelze považovat za osobu vyžadující ochranu, přičemž tím není vyloučeno, že v řízení může tato osoba prokázat opak. V rozhodnutí podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se pak uvede toliko to, „*zda se v případě žadatele jednalo o bezpečnou zemi*“. Konkrétní důvody pro udělení mezinárodní ochrany se při postupu podle shora označeného ustanovení nezkoumají.

[14] Ustanovení § 14a zákona o azylu uvádí, že: (1) *Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.* (2) *Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

[15] Výkladem označených ustanovení, vč. otázky, „*zda v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, neboť žadatel přichází z bezpečné země původu, je žalovaný povinen odůvodňovat, zda by vycestování žadatele o mezinárodní ochranu nebylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023,*“ se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v nedávných rozhodnutích (usnesení ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, a usnesení ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62).

[16] V usnesení ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, rozšířený senát dovodil, že ačkoli český zákonodárce při vložení institutu doplňkové ochrany do zákona o azylu patrně mýlil důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu pojmut širěji, je třeba toto ustanovení vyložit konformně s kvalifikační směrnicí, tj. tak, že „*doplňkovou ochranu na základě § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu bylo v souladu s provedeným výkladem možné udělit v případech, kdy (i) by žadateli v případě jeho vycestování z ČR hrozila v jeho státě původu (podtržení přidáno NSS) vážná újma, přičemž (ii) její intenzita nemusela dosahovat intenzity uvedené v § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu a (iii) s ohledem na hrozbu této vážné újmy by vycestování cizince znamenalo porušení mezinárodních závazků ČR.*“ Rozšířený senát současně odmítl, že by tímto výkladem uvedený důvod pro udělení mezinárodní ochrany byl zcela vyprázdněn (bod 55 označeného usnesení). Doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu „*míří na tzv. extrateritoriální situace, tj. na ochranu před újmou hrozící ve státě původu a následným pobytem v takovém státě, nikoli před újmou hrozící v hostitelském státě.*“

[17] V usnesení ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, pak rozšířený senát uvedl, že pokud „*důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany, včetně důvodu uvedeného v § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, může být pouze závažná újma, která by žadateli hrozila v zemi původu, a nikoli situace, která nastala v České republice, pak tento závěr je podstatný i pro posouzení otázky rozsahu rozhodných okolností, které žalovaný musí zkoumat při rozhodování podle § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu v případě žadatele z bezpečné země původu, a pro náležitosti odůvodnění takového rozhodnutí. Žadatel je v takovém případě povinen prokázat, že v jeho konkrétním případě se o bezpečnou zemi původu nejedná, a to i ve vztahu k jím uváděným důvodům hrozící vážné újmy ve smyslu § 14a včetně vážné újmy uvedené v § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Pokud se žadateli o mezinárodní ochranu domněnku bezpečné země původu nepodaří vyvrátit, pak je nadbytečné, aby žalovaný meritorně posuzoval jednotlivé žadatelem uváděné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a* (podtržení přidáno NSS). Proto § 16 odst. 3 zákona o azylu logicky stanoví, že těmito okolnostmi se v takovém případě žalovaný zabývat nemá a v tomto směru též není třeba rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu odůvodňovat.“ Opačný názor, tj. že by stěžovatel musel posuzovat argumentaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany (obsahově podřaditelnou pod § 12, resp. § 14a zákona o azylu), aniž by se žadateli současně podařilo prokázat, že v jeho případě nelze danou zemi považovat za bezpečnou, by znamenal „*popření pravidla zcela jasně vyjádřeného v § 16 odst. 3 zákona o azylu, že v případě nevyvrácení domněnky bezpečné země původu žalovaný neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a* (srov. bod 24 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62). Ani situace, kdy má cizinec rodinné důvody pro setrvání na území České republiky, nepředstavuje důvod pro přijetí jeho žádosti o mezinárodní ochranu k věcnému projednání (viz zejména bod 25 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62). Pobyt cizince na území je třeba řešit v režimu zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana je „*institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců*“ (srov. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47), a tudíž snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26, a ze dne 22. 9. 2023, č. j. 8 Azs 144/2023-28).

[18] Z toho ostatně vychází i další (recentní) rozhodnutí. Např. v usnesení ze dne 21. 3. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-69, Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že „*pokud se žadateli o mezinárodní ochranu nepodaří vyvrátit domněnku bezpečné země původu, podobně jako se to stalo v případě stěžovatele, pak je nadbytečné, aby žalovaný meritorně posuzoval jednotlivé jím uváděné skutečnosti, včetně tvrzeného rozporu vycestování s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právem na respektování rodinného a soukromého života), potažmo s Úmluvou o právech dítěte či jinými individuálními právy plynoucími z mezinárodních závazků České republiky.*“ Uvedené závěry přejímají i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2024, č. j. 7 Azs 207/2023-25, ze dne 22. 3. 2024, č. j. 4 Azs 91/2023-49, jakož např. i rozsudek ze dne 11. 4. 2024, č. j. 9 Azs 170/2022-26, který shledal obdobnou kasační stížnost stěžovatele přijatelnou a zrušil předcházející rozsudek Krajského soudu v Brně. V odůvodnění uvedl, že „*krajský soud dospěl k závěru, že se žalobci nepodařilo vyvrátit domněnku o tom, že Kosovo je v jeho případě bezpečnou zemí původu. V takové situaci bylo dle*

pokračování

výše uvedené judikatury nadbytečné, aby stěžovatel meritorně posuzoval žalobcem uváděné skutečnosti ohledně jeho rodinného života v ČR, jak po něm požadoval krajský soud. Stěžovatel proto nepochybil, když se meritorně nezabýval žalobcovými soukromými a rodinnými vztahy na území ČR ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, a žalobcovu žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. (...) Nejvyššímu správnímu soudu proto z výše uvedených důvodů nezbylo než v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.“

[19] Lze tedy shrnout, že stěžovatel (ministerstvo vnitra) není v případě rozhodování o žádosti žadatele o mezinárodní ochranu přicházejícího z bezpečné země původu povinen posuzovat žadatelovu argumentaci stran naplnění podmínek § 12 až § 14b zákona o azylu, pakliže se žadateli nepodaří prokázat, že v jeho případě není země původu bezpečná. Ani argumentace rodinnou situací nepředstavuje důvod pro přijetí žádosti cizince pocházejícího z bezpečné země původu k věcnému projednání. Tímto postupem přitom nejsou porušeny ani mezinárodněprávní závazky České republiky.

[20] Závěry krajského soudu však uvedenému výkladu relevantní právní úpravy nekonvenují, což zakládá vedle přijatelnosti kasační stížnosti i její důvodnost (srov. např. rozhodnutí ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014-52, ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-30, č. 933/2006 Sb. NSS, ze dne 11. 4. 2024, č. j. 9 Azs 170/2022-26 atp.). Výše označená rozhodnutí rozšířeného senátu popírají i další závěry, na nichž je založen rozsudek krajského soudu, resp. potvrzují linii judikatury, ze které zdejší soud vycházel v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, vůči jehož závěrům se krajský soud v nynější věci vymezoval. Doplnková ochrana dle § 14a zákona o azylu míří na tzv. extrateritoriální situace, tj. na ochranu před újmou hrozící ve státě původu a následným pobytem v takovém státě, nikoli před újmou hrozící v hostitelském státě.

[21] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém vyloží relevantní právní úpravu v souladu s výše uvedeným a takto ji aplikuje na danou skutkovou situaci (§ 110 odst. 1 a 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s. bez jednání.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu